בתענוגים להתענג על ה' מעין עוה"ב וקבלת שבר והיום לעשות' כתי' ולמחר לקבל שברם ומי שלא הגיע למדה זו למעום מעין עוה"ב אלא עדיין נפשו שוקקה וצמאה לה' וכלתה אליו כל היום ואינו מרוה צמאונו במי התורה שלפניו הרי זה כמי שעומד בנהר וצועק מים מים לשתות כמו שקבל עליו הנביא הוי כל צמא לכו למים. כי לפי פשוטו אינו מובן דמי שהוא צמא ומתאוה ללמוד פשיטא שילמוד מעצמו ולמה לו לנביא לצעוק עליו הוי וכמ"ש במ"א באריכות:

אבל קבלה אינה מתפשטת כלל מאצילות לבי"ע כמ"ש בפרע"ח);

פרק מא ברם צריך להיות לזכרון תמיד ראשית העבודה ועיקרה ושרשה. והוא כי אף שהיראה היא שרש לסור מרע והאהבה לועשה טוב. אעפ"כ לא די לעורר האהבה לברה לועשה טוב ולפחות צריך לעורר תחלה היראה הטבעית המסותרת בלב כל ישראל שלא למרוד בממ"ה הקב"ה כנ"ל שתהא בהתגלות לבו או מוחו עכ"פ דהיינו להתבונן במחשבתו עכ"פ גדולת א"ס ב"ה ומלכותו אשר היא מלכות כל עולמים עליונים ותחתונים ואידו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכמ"ש הלא את השמים ואת הארץ אני מלא ומניח העליונים ותחתונים ומייחד מלכותו על עמו ישראל בכלל ועליו בפרט כי חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם והוא גם הוא מקבל עליו מלכותו להיות מלך עליו ולעבדו ולעשות רצונו בכל מיני עבודת עבד. והנה ה' נצב עליו ומלא כל הארץ כבודו ומביט עליו ובוחן כליות ולב אם עובדו

כראוי . ועל כן צריך לעבוד לפניו באימה וביראה
כעומד לפני המלך ויעמיק במחשבה זו ויארך בה כפי
יכולת השגת מוחו ומחשבתו וכפי הפנאי שלו לפני
עסק התורה או המצוה כמו לפני לבישת טלית ותפילין
וגם יתבונן איך שאור אין סוף ב"ה הסובב כל עלמין
וממלא כל עלמין הוא רצון העליון הוא מלובש באותיו'
וחכמת התורה או בציצית ותפילין אלו ובקריאתו או
בלבישתו הוא ממשיך אורו ית' עליו דהיינו על חלק
אלוה ממעל שבתוך גופו ליכלל וליבטל באורו יתברך
ודרך פרט בתפילין ליבטל וליכלל בחי' חכמתו ובינתו
שבנפשו האלהית בבחי' חכמתו ובינתו של א"ס ב"ה
המלובשות דרך פרט בפ' קדש והיה כי יביאך דהיינו
שלא להשתמש בחכמתו ובינתו שבנפש בלתי לה'
לבדו וכן ליבטל ולכלול בחי' הדעת שבנפשו הכולל
ח"ג שהן יראה ואהבה שבלבו בבחי' דעת העליון
הכולל ח"ג המלובש בפ' שמע והיה אם שמוע והיינו
כמ"ש בש"ע לשעבד הלב והמוח כו' ובעטיפת ציצית
יכוין כמ"ש בזהר להמשיך עליו מלכותו ית' אשר היא
מלכות כל עולמים וכו' לייחדה עלינו ע"י מצוה זו והוא
כענין שם תשים עליך מלך ואזי אף אם בכל זאת לא
תפול עליו אימה ופחד בהתגלות לבו מ"מ מאחר
שמקבל עליו מלכות שמים וממשיך עליו יראתו ית'
בהתגלות מחשבתו ורצונו שבמוחו וקבלה זו היא
אמיתית בלי שום ספק שהרי היא טבע נפשות כל
ישראל שלא למרוד במלך הקדוש ית' הרי התורה
שלומד או המצוה שעושה מחמת קבלה זו ומחמת
המשכת היראה שבמוחו נקראות בשם עבודה שלימה

כבל עבודת העבד לאדונו ומלכו משא"כ אם לומד
ומקיים המצוה באהבה לבדה כדי לדבקה בו על ידי
תורתו ומצותיו אינה נקראת בשם עבודת העבד
והתורה אמרה ועבדתם את ה' אלהיכם וגו' ואותו
תעבדו וגו' וכמ"ש בזהר [פ' בהר] כהאי הורא
דיהבין עליה עול בקדמיתא בגין לאפקא מיניה מב
לעלמא כו' דבי נמי אצטריך לב"נ לקבלא עליה עול
מלכות שמים בקדמיתא כו' ואי האי לא אשתכח גביה
לא שריא ביה קדוש' כו' [וברמ"מ שם ד' ק"א ע"ב] שכל
אדם צ"ל בשתי בחי' ומדתות והן בחי' עבד ובחי' בן
ואף דיש בן שהוא ג"כ עבד הרי אי אפשר לבא
למדרגה זו בלי קדימת היראה עילאה כידוע ליודעים:
והנה אף מי שגם במוחו ובמחשבתו אינו מרגיש שום
יראה ובושה מפני פחיתות ערך נפשו ממקור הוצבה
ממדרגות תחתונו' דיים דעשיה אעפ"כ מאחר שמתכוין
בעבודתו כדי לעבוד את המלך הרי זו עבודה גמורה
כי היראה והעבודה נחשבות לשתי מצות במנין תרי"ג
ואינן מעכבות זו את זו. ועוד שבאמת מקיים גם מצות
יראה במה שממשיך היראה במחשבתו כי בשעה ותגע
זו עכ"פ מורא שמים עליו עכ"פ כמורא בשר ודם הדיוט
לפחות שאינו מלך המביט עליו שנמנע בעבודו מלעשות
דבר שאינו הגון בעיניו שזו נק' יראה כמו שאמר
רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו יהי רצון שיהא מורא
שמים עליכם כמורא בשר ודם כו' תדעו כשאדם עובר
עבירה אומר שלא יראני אדם כו' רק שיראה זו נקראת
יראה תתאה ויראת חטא שקדמת לחכמתו ויראה
עילאה הוא יראת בושת כו' דאית יראה ואית יראה כו'

אבל

אבל בלי יראה כלל לא פרחא לעילא באהבה לברה כמו שהעוף אינו יכול לפרוח בכנף אחד דדחילו ורחימו הן תרין גדפין [כמ"ש בתיקונים] וכן היראה לבדה היא כנף אחד ולא פרחא בה לעילא אף שנק' עבודת עבד וצריך להיות ג"כ בחי' בן לעורר האהבה הטבעית עכ"פ המסותרת בלבו שתהא בהתגלות כוחו עכ"פ לזכור אהבתו לה' אחד במחשבתו וברצונו לדבקה בו ית' ואת תהיה כוונתו בעסק התורה או המצוה הוו לדבקה בו נפשו האלהית והחיונית ולבושיהן כנ"ל. אך אמנם אמרו רז"ל לעולם אל יוציא אדם עצמו מן הכלל לכן יתכוין ליחד ולדבקה בו ית' מקור נפשו האלהית ומקור נפשות כל ישראל שהוא רוח פיו ית' הנק' בשם שכינה על שם ששוכנת ומתלבשת תוך כל עלמין להחיותן ולקיימן והיא היא המשפעת בו כח הדבור הזה שמדבר בדברי תורה או כח המעשה הזה לעשות מצוה זו ויחוד זה הוא ע"י המשכת אור א"ס ב"ה למטה ע"י עסק התורה והמצות שהוא מלובש בהן ויתכוין להמשיך אורו ית' על מקור נפשו ונפשות כל ישראל ליחדן וכמ"ש לקמן פי' יחוד זה באריכות ע"ש. וזהו פי' לשם יחוד קב"ה ושכינתיה בשם כל ישראל *

ואף שלהיות כוונה זו אמיתית בלבו שיהיה לבו חפץ באמת יחוד העליון הזה צריך להיות בלבו אהבה רבה לה' לבדו לעשות נחת רוח לפניו לבד ולא לרוות נפשו

הגהה

(וגם על ידי זה יתמתקו גם כן הגבורות בחסדים ממילא בהתכללות המדות ויתודם על ידי גילוי רצון העליון ב"ה המרגלה למעלה באתערותא דלתתא הוא גילוין למטה בעסק התורה והמצוה שהן רצונו ית' וכמ"ש באדרא

הצמאה לה' אלא כברא דאשתדל בתר אבוי ואמי' דרחים לון יתיר מגרמיה ונפשיה כו' [כמ"ש לעיל בשם רעיא מהימנא]. מ"מ יש לכל אדם להרגיל עצמו בכוונה זו כי אף שאינה באמת לאמיתו לגמרי בלבו שיחפוץ בזה בכל לבו מ"מ מעט מזער חפץ לבו בזה באמת מפני אהבה המבעית שבלב כל ישראל לעשות כל מה שהוא רצון העליון ב"ה ויחוד זה הוא רצונו האמיתי והיינו יחוד העליון שבאצילות הנעשה באתערותא דלתתא ע"י יחוד נפש האלהית והתבללותה באור ה' המלובש בתורה ומצות שעוסקת בהן והיו לאחדי' ממש כמש"ל כי ע"ז מתיחדים ג"כ מקור התורה והמצות שהוא הקב"ה עם מקור נפשו האלהית הנקרא בשם שכינה שהן בחי' ממלא כל עלמין ובחי' סובב כל עלמין כמ"ש במ"א באריכות. אבל יחוד נפש והתבללותה באור ה' להיות לאחדים בזה חפץ כל אדם מישראל באמת לאמיתו לגמרי בכל לב ובכל נפש מאהבה המבעית המסותרת בלב כל ישראל לדבקה בה' ולא ליפרד ולהיות נכרת ונבדל ח"ו מיחודו ואחדותו ית' בשום אופן אפי' במסירת נפש ממש ועסק התורה ומצות והתפלה הוא ג"כ ענין מסירת נפש ממש כמו בצאתה מן הגוף במלאת שבעים שנה שאינה מתדדת בצרכי הגוף אלא מחשבתה מיוחדת ומלובשת באותיות התורה והתפלה שהן דבר ה' ומחשבתו ית' והיו לאחדים ממש שזהו כל עסק הנשמות בג"ע כדאיתא בגמרא ובזהר

אלא

באדרא רבא ובמשנת חסידים מסכת א"א פ"ד שתרי"ג מצות התורה נמשכות מחיוורתא דא"א שהוא רצון העליון מקור החסדים) ז

אלא ששם מתענגים בהשגתם והתכללותם באור ה'
וזהו שתקנו בתחלת ברכות השחר קודם התפלה אלהי
נשמה וכו' ואתה נפחתה בו' ואתה עתיד ליטלה ממני
כו' כלום' מאחר שאתה נפחתה בי ואתה עתיד ליטלה
ממני לכן מעתה אני מסיר ומחזירה לך לייחדה
באחדותך וכמ"ש אליך ה' נפשי אשא והיינו על ידי
התקשרות מחשבתי במחשבתך ודיבורי בדיבורך
באותיות התורה והתפלה ובפרט באמירה לה' לנכח
כמו ברוך אתה וכה"ג והנה בהכנה זו של מסירת נפשו
לה' יתחיל ברכות השחר ברוך אתה כו' וכן בהכנה
זו יתחיל ללמוד שיעור קבוע מיד אחר התפלה וכן
באמצע היום קודם שיתחיל ללמוד צריכה הכנה זו
לפחות כנודע שעיקר ההכנה לשמה לעכב הוא בתחל'
הלימוד בבינונים וכמו בגמ' וס"ת שצריכים לשמה
לעכב ודז שיאמר בתחלת הכתיבה הריני כותב לשם
קדושת ס"ת או לשמו ולשמה כו' וכשלומד שעות
הרבה רצופות יש לו להתבונן בהכנה זו הנ"ל בכל
שעה ושעה עכ"פ כי בכל שעה ושעה היא המשכה
אחרת מעולמות עליונים להחזות התחתונים והמשכת
החיות שבשעה שלפניה חוזרת למקורה [כסד רצוא
ושוב שבס' יצירה] עם כל התורה ומעשים טובים של
התחתונים כי בכל שעה שלמ צירוף אחד מ"ב צידופי
שם הוי"ה ב"ה בי"ב שעות היום וצידופי שם אדנ"י
בלילה כנודע. והנה כל כוונתו במסירת נפשו לה'
ע"י התורה והתפלה להעלות ניצוץ אלהות שבתוכה
למקורו תהא רק כדי לעשות נחת רוח לפניו ית' כמשל
שכתת המלך בבוא אליו בנו יחידו בצאתו מן השביה

ובית

ובית האסורים בנ"ל. והנה כוונה זו היא אמיתית באמת לאמיתו לגמרי בכל נפש מישראל בכל עת ובכל שעה מאהבה הטבעית שהיא ירושה לנו מאבותינו. רק שצריך לקבוע עתים להתבונן בגדולת ה' להשיג דחילו ורחימו שכליים וכולי האי ואולי וכו' כנ"ל:

פרק מב והנה במ"ש לעיל בענין יראה תתאה יובן היטב מ"ש בגמ' על פסוק ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלהיך אטו יראה מילתא זוטרתי היא אין לגבי משה מילתא זוטרתי היא וכו' דלכאורה אינו מובן התירוץ דהא שואל מעמך כתיב. אלא הענין הוא כי כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחי' משרע"ה כי הוא משבעה רועים המכוללים חיות ואלהות לבללו נשמות ישראל שלכן נקראים בשם רועים ומשרע"ה הוא כללו כולם ונקרא רעיא מהימנא דהיינו שממשיך בחי' הדעת לבללות ישראל לידע את ה' כל אחד כפי השגת נשמתו ושרשה למעלה ויניקתה משרש נשמת משרע"ה המושרשת בדעת העליון שבי"ס דאצילות המיוחדות במאצילן ב"ה שהוא ודעתו אחד והוא המדע בו'. ועיד זאת יהר על כן בכל דור ודור יוחדין ניצוצין מנשמת משרע"ה ומתלבשין בגוף ונפש של חכמי הדור עיני העדה ללמד דעת את העם ולידע גדולת ה' ולעבדו בלב ונפש כי העבודה שבלב היא לפי הדעת כמ"ש דע את אלהי אביך ועבדהו בלב שלם ונפש הפיצה ולעתיד הוא אומר ולא ילמדו איש את רעהו לאמר דעו את ה' כי כולם ידעו אותי וגו' אך עיקר הדעת אינה הידיעה לבדה שידעו גדולת ה' מפי